

TRENDOVI U KONCEPTIMA ZNANJA KOJA SU POTREBNA RAČUNOVOĐAMA I REVIZORIMA

UVOD

U članku o uticaju novih trendova izveštavanja na programe obrazovanja računovođa, ambasadorica Međunarodnog saveta za integrisano izveštavanje (IIRC) Nandita Mishra iznosi stav da se od računovođa danas očekuje da poseduju skup svestranijih veština, kako bi bili u mogućnosti da integrišu finansijsko i nefinansijsko polaganje računa i transparentnost. Od njih se očekuje da imaju znanja o Etičkom kodeksu koji je doneo Međunarodni odbor za etičke standarde za računovođe (IESBA), o Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (IFRS) i Okviru integrisanog izveštavanja (<IR> Framework) koji je doneo Međunarodni savet za integrisano izveštavanje (IIRC). Oni takođe moraju razumevati prirodu poslovanja i okruženje u kom organizacija posluje, povezane rizike i finansijske i nefinansijske učinke tih rizika. Pored toga, Nandita Mishra ukazuje na izveštaj koji je objavilo *Chartered Global Management Accountant (CGMA)* i prema kom vrednost neopipljive imovine danas prelazi 80% tržišne vrednosti kompanija iz S&P 500. Stoga su, ističe on, davno prošli dani kada je računovođa evidentirao samo opipljivu imovinu i izveštavao samo u brojevima. Organizacije takođe moraju svojim interesnim stranama pružiti informacije koje su im potrebne za bolje donošenje odluka o kreiranoj vrednosti, što znači da se kompetencije računovođa moraju dopunjavati novim zahtevima (12, 1).

Profesionalne kompetencije ne obuhvataju samo znanja o principima, standardima, konceptima, činjenicama i procedurama, već i sposobnost praktične primene tehničkih kompetencija, profesionalnih veština, vrednosti, etike i stavova (8, 134). Oblasti kompetencija u okviru tehničkih kom-

REZIME

Ključne reči: Priroda poslovanja, uloga računovodstva, finansijsko i nefinansijsko izveštavanje.

Cilj ovog rada je da se preliminarno sagledaju promene i novi trendovi u oblastima poslovanja računovođa i revizora i na osnovu toga procene potrebne kompetencije, znanja i veštine koji će pripadnicima ove profesije biti neophodni u narednom periodu. Ključni pokretači ovih promena su informaciona tehnologija i novi vrednosti stavovi.

petencija obuhvataju finansijsko računovodstvo i izveštavanje, poreze i ekonomiju. Prema Međunarodnom standardu za obrazovanje IES 2, za dostizanje tehničkih kompetencija neophodna su znanja iz: finansijskog računovodstva i izveštavanja, upravljačkog računovodstva, finansija i upravljanja finansijama, poreza, revizije i usluga uveravanja, korporativnog upravljanja, upravljanja rizicima i internih konrola, poslovnog prava i regulativa, informacionih tehnologija, poslovnih i organizacionih okruženja, ekonomije i poslovnih strategija i upravljanja (8, 34–37). Oblasti kompetencija u okviru profesionalnih veština uključuju intelektualne i organizacione kompetencije. Oblasti kompetencija u okviru profesionalnih vrednosti uključuju etiku i stavove o etičkim principima, kao i profesionalni skepticizam i profesionalno prosuđivanje (8, 38).

Cilj ovog rada je da se preliminarno sagledaju promene i novi trendovi u oblastima poslovanja računovođa i revizora i na osnovu toga procene potrebne kompetencije, znanja i veštine koji će pripadnicima ove profesije biti neophodni u narednom periodu.

ZNANJA KOJA ZAHTEVAJU MEĐUNARODNI STANDARDI REVIZIJE

Od eksternih revizora uobičajeno se očekuje da stručno vladaju znanjima iz oblasti računovodstva, posebno finansijskog izveštavanja, i iz oblasti revizorskih standarda. Pored usluge revizije finansijskih izveštaja i usluga uveravanja, revizori pružaju i mnoge druge usluge, kao što su poresko i pravno savetovanje, konsultantske usluge praktične prirode za unapređenje poslovanja, koje zahtevaju i specifična i raznovrsna stručna znanja merodavna za poslovanje njihovih klijenata. Svoje usluge revizori pružaju organizacijama svih delatnosti i iz svih oblasti poslovanja, koje pored usluga uveravanja obično obuhvataju upravljanje poslovanjem i razvojem organizacije, upravljanje poslovnim finansijama, zaštitu u sajber prostoru, upravljanje bazama podataka, zaštitom od prevara, istraživanjem i razvojem, filantropijom i brojnim drugim oblastima povezanim sa životnim fazama organizacije.

Pored metoda i postupaka revizije, Međunarodni standardi revizije (MSR) takođe sadrže i zahteve za određenim znanjima koja su revizorima potrebna pri obavljanju revizije. Tako, na primer, MSR 315 – *Identifikovanje i procena rizika materijalno pogrešnih iskaza putem razumevanja entiteta i njegovog okruženja* zahteva od revizora da razume prirodu poslovanja entiteta i njegovo okruženje, posebno relevantne faktore privredne grane i odgovarajuće regulatorne i druge eksterne faktore. Poznava-

Poznavanje prirode poslovanja entiteta uključuje njegovo poslovanje, vlasničku i upravljačku strukturu, vrste investicija koje entitet vrši ili namerava da izvrši.

nje prirode poslovanja entiteta uključuje razumevanje: samog poslovanja, vlasničke i upravljačke strukture, i vrsta investicija koje entitet vrši ili namerava da izvrši, uključujući i investicije u entitete posebne namene, kao i načina na koji je entitet organizovan i na koji se finansira – kako bi adekvatno mogli da se razumeju klase transakcija, salda računa i obelodanjivanja koja se očekuju u finansijskim izveštajima. Za potrebe procene rizika koji mogu dovesti do materijalno pogrešnih iskaza, revizor treba da razume ciljeve i strategije entiteta (11, 162).

Relevantni činioци privredne grane uključuju razmatranja konkurentskog okruženja, odnosa sa dobavljačima i kupcima i tehnološkog razvoja, pri čemu se posebno razmatraju tržište i konkurencija, uključujući potražnju, kapacitet i cenovnu konkurenciju, cikličnu ili sezonsku aktivnost, tehnologiju proizvodnje koja se odnosi na proizvode entiteta i snabdevanje i troškove energije (11, 169). Relevantni regulatorni činioци uključuju regulatorno okruženje koje obuhvata i primenjivi okvir finansijskog izveštavanja, kao i zakonodavno i političko okruženje, koje uključuju zakone i propise koji značajno utiču na poslovanje entiteta. Tu spadaju aktivnosti direktnog nadzora, oporezivanje, državne politike koje trenutno utiču na poslovanje entiteta, kao što su monetarna politika, uključujući kontrolu deviznog poslovanja, fiskalna politika, finansijski podsticaji (na primer, programi državne pomoći), carine i trgovinska ograničenja, i ekološki zahtevi koji utiču na privrednu granu i poslovanje entiteta (11, 169). Primeri drugih eksternih činioца su opšti privredni uslovi, kamatne stope, dostupnost izvora finansiranja, inflacija ili revalorizacija valute (11, 169). Posebno je zanimljiva uloga revizora u prepoznavanju pogrešnih iskaza nastalih usled finansijskog izveštavanja u kriminalne svrhe. U tom smislu, od revizora se očekuje da poznaje podsticaje ili pritiske koji mogu da budu ekonomski inicijatori ovih iskaza. Na primer, to mogu biti ugrožena finansijska stabilnost ili profitabilnost usled ekonomskih i privrednih uslova poslovanja entiteta, posebno usled visokog nivoa konkurencije ili zasićenosti tržišta, praćenih opadajućim poslovnim rezultatom ili visokim stepenom osetljivosti na nagle promene u tehnologiji, zastarevanje proizvoda ili promene kamatnih stopa, kao i značajnog pada tražnje i povećanje broja poslovnih neuspeha u privrednoj grani ili celokupnoj ekonomiji (11, 915).

Novembra ove godine IFAC je održao virtuelni globalni samit pod nazivom „The Anticipatory Accountant: Global Trends Transforming Learning & Development” na kojem su razmatrane tri prepoznate ključne sile koje mogu da imaju veliki uticaj na razvoj računovodstvene profesije: tehnologija, okruženje i društvo. Sve brže promene tehnologije i pojava blokčejna, veštačke inteligencije i računarstva u oblaku danas prevazile granice mnogo toga što

Tri su ključne sile koje će verovatno transformisati računovodstvenu profesiju: tehnologija, okruženje i društvo.

dokora nije bilo ni zamislivo. Samit se bavio mogućnostima koje nova tehnologija pruža za unapređenje profesije i istraživanjem kompetencija koje su računovođama potrebne da bi te mogućnosti iskoristili. Ilustracija značaja ovih promena vidljiva je već danas, što pokazuje i sledeći primer:

ILUSTRACIJA UTICAJA TEHNOLOŠKOG RAZVOJA NA RAČUNOVODSTVO

Na sajtu ACCA je u septembru ove godine objavljeno da predmet pod nazivom „Računovodstvo i biznis AB“ (Accountant and Business – AB) menja naziv, tako da glasi „Biznis i tehnologije (FTB)“ (Business and Technology – FBT). ACCA smatra da ova promena bolje odražava sadržaj postojećeg silabusa, tj. ispitnog programa i značaj sve veće uloge tehnologija u računovodstvenoj profesiji. Ovaj program samo je promenio svoj naziv, dok je sadržaj programa za ispit ostao neizmenjen (2).

Teme samita povezane sa prirodnom sredinom odnosile su se na učinak promene klime na okruženje, koji je iz dana u dan sve očigledniji – stravični požari, moćni uragani, topljenje leda na polovima zemaljske kugle i uloga profesije u borbi protiv klimatskih promena. Razgovaralo se o mogućnostima koje stoje na raspolaganju računovođama kako bi pomogli svojim klijentima, zaposlenima i drugima, i na koji način računovođe da se pripreme i iskoriste te mogućnosti. Teme povezane sa društvom odnosile su se na transparentnost, korporativno upravljanje i zajednički prosperitet, jer su ta pitanja temelj diskusija o društvu i njegovim promenama, kao i načinu na koji društvo oblikuje profesiju. Pitanje na koje se tražio odgovor odnosilo se na način na koji računovođe doprinose oblikovanju jednog pravednog društva i koje su im kompetencije za to potrebne. Usmeravanjem na ove tri ključne sile, stručnjaci su istraživali potrebe za učenjem i razvojem novih veština računovođa, koji će sačuvati svoju važnost samo ako ispunjavaju zahteve koji nastaju kao rezultat ovih promena (10, 1). Uspešan razvoj računovodstvene profesije i njeno pozicioniranje u budućem okruženju zahteva njeno usklađivanje sa ključnim trendovima u savremenom svetu, (9).

Ključ uspešnog razvoja računovodstvene profesije je njegovo pozicioniranje u skladu sa ključnim trendovima okruženja.

Zanimljivo je razmotriti zahteve Međunarodnog standarda za obrazovanje IES 8 – Profesionalne kompetencije partnera angažmana, tj. revizora koji je odgovoran za reviziju finansijskih izveštaja, i koji neposredno snosi javnu odgovornost (8, 98–101). Prema ovom standardu, da bi profesionalni računovođa bio u stanju da se nosi sa složenim okolnostima sa kojima se partner odgovoran za reviziju suočava tokom svog rada, neophodno je da poseduje:

- tehničke kompetencije iz oblasti revizije, finansijskog računovodstva i izveštavanja, korporativnog upravljanja i upravljanja rizikom, poslovnim okruženjem, porezima, informacionim tehnologijama, poslovnim pravom i regulativom, finansijama i upravljanjem finansijama;
- profesionalne veštine i to, intelektualne, interpersonalne i komunikacione, lične i organizacione;
- profesionalne vrednosti, etiku i stavove koji se odnose na odanost javnim interesima, profesionalni skepticizam i profesionalno prosuđivanje i etičke principe.

Posebности javnog sektora

Promene u okruženju javnog sektora po prirodi stvari pokreću politička pitanja i društvene vrednosti, što nameće sasvim drugačije pritiske i rizike od onih u preduzetničkom okruženju. Računovođe i revizori u javnom sektoru moraju razumeti to okruženje i sačuvati dominantnost javnog interesa u procesu odlučivanja. Od računovođa i revizora koji su angažovani u javnom sektoru očekuje se da poseduju znanja o poslovanju i potrebama javnog sektora, da imaju tehničke veštine, da su uticajni lideri i da pružaju doprinos povećanju vrednosti javnog interesa (15, 1).

Računovođe i revizori u javnom sektoru moraju razumeti to okruženje i sačuvati dominantnost javnog Interesa u procesu odlučivanja.

U kompetencije koje ukazuju na sposobnost da se ispu- ne očekivanja o znanju poslovanja i potrebama javnog sektora ubrajaju se: svest o ulozi politike i javnog sektora, dobijanje „vrednosti za uloženi novac“ i isporuka društvene vrednosti, finansijsko izveštavanje u službi javnosti, odlučivanje polaganje računa i transparentnost, korporativno upravljanje, upravljanje rizikom, suzbijanje prevara i podmićivanja i razumevanje komercijalne vrednosti unutar javnog sektora. U kompetencije koje govore o ispunjenju zahteva za tehničkim veštinama svrstavaju se znanja iz finansijskog računovodstva, upravljačkog računovodstva i revizije, suzbijanja prevara, korupcije i podmićivanja i javnih nabavki (5, 3–10).

Posebности interne revizije

Globalni okvir kompetencija interne revizije utvrđuje osnovne sposobnosti koje su potrebne da se ispune zahtevi *Standarda*, i koje zahtevaju od internog revizora da promovise i primenjuje profesionalnu etiku, da razvija i upravlja funkcijom interne revizije, da primenjuje Međunarodni okvir profesionalne prakse, da koristi znanja iz upravljanja, rizika i kontrola koja odgovaraju organizaciji, da održava svoju stručnost primerenu poslovnom okruženju, praksi delatnosti i same organizacije, da svojom komunikacijom ostavlja utisak, da ubeđuje i motivise druge kroz saradnju i zajedničko delovanje, da vrši analizu, koristi

poslovne informacije i tehnike rešavanja problema, da izvodi angažmane interne revizije i da upravlja promenama, napretkom i inovacijama (4, 307). Tri od ovih zahteva odnose se na lične kompetencije internih revizora (komunikacija, ubeđivanje i saradnja i kritičko razmišljanje), a tri na tehničke veštine (primena Međunarodnog okvira profesionalne prakse, upravljanje rizikom i kontrolom i poslovna sposobnost) (1, 6–10). Od internih revizora se očekuje da rade u skladu sa *Standardima* interne revizije nezavisno od toga u kojoj delatnosti rade (3, 19). Drugim rečima, specifičnosti različitih delatnosti ne utiču na prirodu posla internih revizora. Razlike se odnose samo na prirodu rizika i kontrola koje su karakteristične za datu delatnost i kojima se interni revizori bave.

POKRETAČI BUDUĆIH KOMPETENCIJA RAČUNOVOĐA I REVIZORA

Dva ključna činioca budućih kompetencija računovođa i revizora jesu pojava novih modela poslovanja i lične karakteristike novih naraštaja koji ulaze u profesiju.

Modeli poslovanja

Radi sagledavanja oblika budućih modela poslovanja, ACCA je objavila izveštaj o opsežnim istraživanjima očekivanih i već nastupajućih promena u globalnom okruženju, zajedno sa skupom novih modela poslovanja. Kako se privrede i društva prilagođavaju novim horizontima i mogućnostima, otvara se prostor za osmišljavanje novih načina odvijanja poslovanja i mogućnosti da se potrebe kupaca zadovolje na bolji način nego do tada. Projektovani modeli poslovanja pružaju bolje smernice za kreiranje vrednosti, koje privreda i društva mogu da koriste kao alatke pri suočavanju sa izazovima (6, 6). Na buduće modele poslovanja posebno utiče nova tehnologija, koja se pojavljuje kao stvaralac novih mogućnosti, što se ogleda u izuzetno dinamičnom rastu broja korisnika interneta i mobilne telefonije. Kompanijama koje grade nove modele poslovanja potrebna je stručna podrška profesionalnih računovođa u oblastima koje koje danas nisu uobičajene.

Nesmetano odvijanje tri komponente modela poslovanja: predlaganje vrednosti koja se želi ostvariti, (2) kreiranje vrednosti i (3) ostvarivanje te vrednosti – zahteva multidimenzionalne veštine. Četiri kritične oblasti, regulativa i korporativno upravljanje, tehnologija, očekivanja interesnih strana i globalizacija, prepoznate se kao one sa verovatnim značajnim učinkom u budućnosti (6, 4–5). Širenje oblasti u kojima računovođe imaju značajnu ulogu zahteva proširenje njihovih kompetencija

Kompanijama koje grade nove modele poslovanja potrebna je stručna podrška profesionalnih računovođa u oblastima koje su šire od one od onih koje su uobičajene danas.

u oblasti digitalnog uveravanja, kreativnosti, emocionalne inteligencije i vizije ispunjenja novih zahteva.

Profesionalni računovođa ima takođe ključnu ulogu u izveštavanju o tome kako novi modeli poslovanja kreiraju vrednost. Ovo se može odnositi na uveravanje u učinak na društvo, ekološko računovodstvo ili tehnike procenjivanja nefinansijskog kapitala. Radi ispunjenja tih zadataka, prikupljanje, obrada i izveštavanje internih i eksternih interesnih strana biće izuzetan izazov za profesionalne računovođe (7, 27–30).

Tehnologije koje menjaju biznis

Tokom 2016. godine ACCA je objavila rezultate globalnog istraživanja percepcije buduće poslovne karijere i težnje i preferencije pripadnika milenijumske generacije koji su započeli karijeru u oblasti finansija, računovodstva i revizije. U 10 ključnih tehnologija koje utiču na oblikovanje poslovanja i računovodstvene profesija u budućnosti ubrajaju se: mobilna tehnologija, *big data*, veštačka inteligencija i robotika, sajber bezbednost, obrazovanje, oblak (cloud), sistem plaćanja, virtuelna i proširena stvarnost, isporuka digitalnih usluga i društvo. Rezultati istraživanja pokazali su da su pripadnici milenijumske generacije dobro osposobljeni da prihvataju tehnologije koje se brzo menjaju. Kompetencije sledeće generacije profesionalaca u računovodstvu i reviziji ogledaće se u kombinaciji tehničkih, etičkih i interpersonalnih veština (1, 35).

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Ispunjavanje osnovnih funkcija računovodstva, koje obuhvaćaju prikupljanje, sistematizovanje, klasifikovanje i beleženje informacija o poslovnim transakcijama i događajima i izveštavanja interesnih strana o rezultatima poslovanja organizacije/entiteta za potrebe donošenja odluka i profesionalno obavljanje ovih zadataka, zahteva stručna znanja iz računovodstva i finansija, uključujući i odgovarajuće okvire finansijskog izveštavanja, tzv. tehnička znanja. Adekvatno procenjivanje pozicija u finansijskim izveštajima zahteva dobro poznavanje prirode poslovanja organizacije, i društveno (uključujući i regulatorno) i prirodno okruženje u kojima organizacija posluje, uključujući i sve rizike kojima je organizacija izložena. Priroda delatnosti uključuje sagledavanje poslovanja, vlasništva i strukture korporativnog upravljanja, vrstu investiranja koje organizacija preduzima ili planira da preduzme, uključujući i investiranja u entitete sa posebnim namenama, kao i način na koji je organizacija strukturirana i kako se finansira.

Dobro korporativno upravljanje organizacijom (nadležnosti, odgovornosti i polaganje računa) zahteva da svi procesi i sistem funkcionisanja internih kontrola podležu proveri od strane nezavisnih lica, radi pružanja dodatnog uveravanja u njihovo odvijanje u skladu sa potrebama interesnih strana. Uloga pružalaca usluga uveravanja pripada internim i eksternim revizorima. Eksterni revizor treba da oceni da li su računovodstvene politike entiteta odgovarajuće za tu vrstu poslovanja i konzistentne sa okvirom finansijskog izveštavanja u upotrebi i računovodstvenim politikama koje se koriste u toj delatnosti, radi davanja mišljenja o valjanosti finansijskih izveštaja. Aktivnosti interne revizije primarno su usmerene na unapređenje poslovanja organizacije. Pored znanja koja imaju računovođe, revizori moraju da vladaju znanjima iz oblasti upravljanja informacionim tehnologijama, prevarnih i kriminalnih radnji, zaštite životne sredine i slično.

Savremeni procesi izveštavanja o poslovanju prošireni su i na izveštavanje o odnosu organizacije prema društvenom i prirodnom okruženju, i uključuju detalje kao što su model poslovanja, lanac snabdevanja, ciljevi održivog razvoja, filantropija, etika, i druge zahteve čiji se broj neprestano povećava. Sticanje svih ovih znanja zahteva kontinuirano profesionalno usavršavanje, kako formalnim tako i neformalnim putem, što zahteva još jednu dodatnu sposobnost profesionalca iz računovodstva i revizije, a to je „da zna šta ne zna“, tj. šta još treba da nauči da bi mogao da izveštava o kreiranoj vrednosti.

LITERATURA

1. The Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), Professional accountants – the future: Generation Next, The Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), 2016.
2. Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), Syllabus, 2020. [https://www.accaglobal.com/in/en/student/exam-support-resources/fundamentals-exams-study-resources/f1/syllabus-study-guide.html#:~:text=Accountant%20and%20Business%20\(AB\)%20changed,has%20in%20the%20accounting%20profession.](https://www.accaglobal.com/in/en/student/exam-support-resources/fundamentals-exams-study-resources/f1/syllabus-study-guide.html#:~:text=Accountant%20and%20Business%20(AB)%20changed,has%20in%20the%20accounting%20profession.) (Datum posete: 9.12.2020)
3. Beke-Trivunac, J., Novi međunarodni okvir profesionalne prakse interne revizije, Revizor, Godina 20, br. 77, mart 2017.
4. Beke-Trivunac, J., Znanje i kompetencije koje donosi profesionalno zvanje Certified Internal Auditor (CIA), ODITOR, V, 01/2019.
5. Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (CIPFA), Key competencies, <https://education.ifac.org/files/Key%20Competencies%20for%20Public%20Sector%20Finance%20Professionals%2008%202020.pdf> (Datum posete: 9.12.2020)
6. Chua, Faye, Professional Accountants – The Future, The Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), 2016. file:///C:/Users/win10/Downloads/pi-highlights-professional-accountants-the-future.pdf (Datum posete: 10.12.2020)
7. Greer, Jimmy, Business model of the future: emerging value creation, ACCA, 2017.
8. International Accounting Education Standards Board, Handbook of international education pronouncements, IFAC, International Federation of Accountants (IFAC®), 2019. Dostupno na: <https://www.iaesb.org/publications/2019-handbook-international-education-standards> (Datum posete: 08.12.2020)
9. International Federation of Accountants (IFAC), (veb-sajt), The Anticipatory Accountant Day Two: Technology sessions, 2020. <https://www.youtube.com/watch?v=uGZbLELzLvE> (Datum posete: 2.12.2020)
10. Kusz, Gabriella, Put Down That Crystal Ball!: IFAC's Upcoming Global Education Summit Will Help Demystify the Future, 2020. https://www.ifac.org/knowledge-gateway/preparing-future-ready-professionals/discussion/put-down-crystal-ball-ifac-s-upcoming-global-education-summit-will-help-demystify-future?utm_source=IFAC+Development+Test&utm_campaign=25529c56f7- (Datum posete: 3.12.2020)
11. Međunarodna federacije računovođa (International Federation of Accountants – IFAC), „Međunarodni standardi i saopštenja revizije, kontrole kvaliteta, pregleda ostalih uveravanja i srodnih usluga“, Rešenje o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda revizije, „Službeni glasnik RS“, broj 100 od 19. decembra 2018. (Datum posete: 2.12.2020)
12. Mishra, Nandita, The Implications of New Reporting Trends on Accounting Education, 2020: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/developing-accountancy-profession/discussion/implications-new-reporting-trends-accounting-education> (Datum posete: 8.12.2020)
13. Zbirka Smernice interne revizije, MOPP – Stavovišta – Modeli, Udruženje internih revizora Srbije, Beograd, 2018.
14. Udruženje internih revizora Srbije, Globalni okvir kompetencija internih revizora, 2019. Dostupno na: <https://uirs.rs/wp-content/uploads/2016/12/O-globalnom-okviru.pdf> (Datum posete: 2.12.2020)
15. Whiteman, Rob, Key Competencies for Public Finance Professionals Responding to Today's Challenges, 2020. <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/preparing-future-ready-professionals/discussion/key-competencies-public-finance-professionals-responding-to-day-s-challenges> (Datum posete: 8.12.2020)

TRENDS IN THE CONCEPTS OF KNOWLEDGE NEEDED BY ACCOUNTANTS AND AUDITORS SUMMARY

Key words: The nature of an entity, the role of accounting, financial and non-financial reporting.

The aim of this paper is to preliminarily review the drivers of change and future trends in the areas of accountants and auditor's activities, to assess necessary competencies, knowledge and skills that members of this profession will need in the future. The key drivers of these new trends are information technology and new values.